

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

M. Tvl. Ciceronis Epistolae Ad Familiares Ex Recensione Joannis Georgii Graevii

Cicero, Marcus Tullius

Lemgoviae, MDCCLXX.

VD18 13537830

Liber Sextusdecimus, Ad Tironem.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18649

M. TULLII CICERONIS
EPISTOLARUM

LIBER SEXTUSDECIMUS,

AD

TIRONEM.

M. T. C. ET CICERO MEUS, ET FR. ET I.
FRATRIS FIL. TIRONI S. P. D.

PAULLO facilius putavi posse me ferre desiderium
tui: sed plane non fero: & quamquam magni
ad honorem nostrum interest, quam primum ad
urbem me venire, tamen peccasse mihi videor, qui a te
discesserim. Sed quia tua voluntas ea videbatur esse,
ut prorsus, nisi confirmato corpore, nolles navigare,
approbavi tuum consilium, neque nunc muto, si tu
in eadem es sententia. Sin autem postea, quam cibum
cepisti, videris tibi posse me consequi, tuum consi-
lium est. Marionem ad te eo misi, ut aut tecum ad
me; quam primum veniret; aut, si tu morarere, sta-
tim ad me rediret. Tu autem hoc tibi persuade, si
commodo valitudinis tuæ fieri possit, nihil me malle,
quam te esse mecum. si autem intelliges opus esse,
te Patris, convalescendi causa, paullum commorari,
nihil me malle, quam te valere. Si statim navigas,
nos Leucade consequere, sin te confirmare vis; & co-
mites, & tempestares, & navem idoneam ut habeas,
diligenter videbis. Unum illud, mi Tiro, videto,
si me amas, ne te Marionis adventus, &
hæ litteræ moveant. Quod valitudini tuæ ma-
xime conducet, si feceris; maxime obtem-
pera-

R 4

pera-

peraris voluntati meæ. Hæc pro tuo ingenio considera. Nos ita te desideramus, ut amemus. amor, ut valentem videamus, hortatur: desiderium, ut quam primum. Illud igitur potius. Cura ergo potissimum, ut valeas: De tuis innumerabilibus in me officiis erit hoc gratissimum, III nonas Novembres.

2. TULLIUS TIRONI SUO S. P. D.

NON queo ad te, nec lubet scribere, quo animo sim affectus: tantum scribo, & tibi, & mihi maxima voluptati fore, si te firmum quam primum videro. Tertio die abs te ad Alyziam accesseram. Is locus est citra Leucadem stadia cxx. Leucade aut te ipsum, aut tuas litteras a Marione putabam me accepturum. Quantum me diligis, tantum fac ut valeas, vel quantum te a me scis diligi. Nonis Novembr, Alyzia.

3. TULLIUS ET CICERO, TIRONI SUO, S. D.
ET Q. PATER, ET Q. FILIUS.

NOS apud Alyziam, ex quo loco tibi litteras ante dederamus, unum diem commorati sumus, quod Quintus nos consecutus non erat. Is dies fuit nonæ Novembr. Inde ante lucem proficiscentes, ante diem VIII idus Novemb. has litteras dedimus. Tu, si nos omnes amas, & præcipue me, magistrum tuum, confirma te. Ego valde suspenso animo exspecto, primum te scilicet, deinde Marionem cum tuis litteris. Omnes cupimus, ego in primis, quam primum te videre: sed, mi Tiro, valentem. Quare nihil properaris: satis quotidie videro, si valebis. Utilitatibus tuis possum carere: te valere, tua causa primum volo, tum mea, mi Tiro. Vale.

4. M. T. C. ET Q. FR. ET Q. FIL. TIRONI, S.

VARIE sum affectus tuis litteris: valde priore pagina perturbatus, paullum altera recreatus. Quare nunc quidem non dubito, quin, quoad plane valeas, te neque navigationi, neque viæ committas. satis te

na-

mature videro, si plane confirmatum videro. De medico & tu bene existimari scribis, & ego sic audio, sed plane curationes ejus non probo. Ius enim dandum tibi non fuit, cum κακοσομαχος esses: sed tamen & ad illum scripsi accurate, & ad Lysonem. Ad Curium vero, suavissimum hominem, & summi officii, summæque humanitatis, multa scripsi; in his etiam, ut, si tibi videretur, te ad se transferret. Lyso enim noster vereor, ne negligentior sit: primum, quia omnes Græci; deinde, quod, cum a me litteras accepisset, mihi nullas remisit. sed eum tu laudas. Tu igitur, quid faciendum sit, judicabis. Illud, mi Tiro, te rogo, sumtui ne parcas ulla in re, quod ad valitudinem opus sit. Scripsi ad Curium, quod dixisses, daret. Medico ipsi puto aliquid dandum esse, quod sit studiosior. Innumerabilia tua sunt in me officia, domestica, forensia, urbana, provincialia; in re privata, in publica, in studiis, in litteris nostris. Omnia viceris, si, ut spero, te validum videro. Ego puto te bellissime, si recte erit, cum quæstore Mescinio decursurum, non inhumanus est: teque, ut mihi visus est, diligit, & cum valitudini tuæ diligentissime consulueris, tum, mi Tiro, consulto navigationi. Nulla in re jam te festinare volo. nihil laboro, nisi ut salvus sis. Sic habeto, mi Tiro, neminem esse, qui me amet, quin idem te amet; & cum tua & mea maxime interest te valere, tum multis est curæ. Adhuc, dum mihi nullo loco deesse vis, numquam te confirmare potuisti. nunc te nihil impedit: omnia depone, corpori servi. quantam diligentiam in valitudinem tuam contuleris, tanti me fieri judicabo. Vale, mi Tiro, vale, vale, & salve. Lepta tibi salutem dicit, & omnes. Vale, VII idus Novembr. Leucade.

TULLIUS, ET CICERO, ET Q. Q. TIRONI 5.
HUMANISS. ET OPT. S. P. D.

VIDE, quanta sit in te suavitas. duas horas Thyrei fuimus. Xenomenes hospes tam te diligit, quam si vixerit tecum. Is omnia pollicitus est, quæ tibi essent opus; facturum puto. Mihi placebat, si firmior esses, ut te Leucadem deportaret, ut ibi te plane

confirmares. Videbis, quid Curio, quid Lysoni, quid medico placeat. Volebam ad te Marionem remittere: quem, cum meliuscule tibi esset, ad me mitteres: sed cogitavi, unas litteras Marionem asserre posse, me autem crebras expectare. Poteris igitur, & facies, si me diligis, ut quotidie sit Acastus in portu. Multi erunt, quibus recte litteras dare possis, qui ad me libenter perferant. Equidem Patras euntem neminem præmittam. Ego omnem spem tui diligenter curandi in Curio habeo. Nihil potest illo fieri humanius, nihil nostri amantius. Ei te totum trade. malo te paulo post valentem, quam statim imbecillum videre. Cura igitur nihil aliud, nisi ut tu valeas: cetera ego curabo. Etiam atque etiam vale. Leucade proficiscens, VII idus Novembr.

6. M. TULLIUS CIC. PATER ET FIL. ET Q. Q.
TIRONI, S. D.

TERTIAM ad te hanc epistolam scripsi eodem die, magis institui mei tenendi causa, quia nactus eram cur darem, quam, quo haberem, quid scriberem. Igitur illa: quantum me diligis, tantum adhibe in te diligentia. Ad tua innumerabilia in me officia adde hoc, quod mihi erit gratissimum omnium, cum validitudinis rationem, ut spero, habueris, habeto etiam navigationis. In Italiam euntibus omnibus ad me litteras dabis, ut ego euntem Patras neminem præmittam. Cura, cura te, mi Tiro, quum non contigit, ut simul navigares. nihil est, quod festines: nec quidquam cures, nisi ut valeas. Etiam atque etiam vale. VII idus Novembr. Actio, vesperi.

7. M. T. C. TIRONI, S. P. D.

SEPTIMUM jam diem Corcyrae tenebamur; Quintus autem pater, & filius Buthroti. Solliciti eramus de tua validudine mirum in modum: nec mirabamur nihil a te litterarum. Iis enim ventis istinc navigatur, qui si essent, nos Corcyrae non sederemus. Cura igitur te, & confirma: &, cum commode, & per validu-

di

dinem, & per anni tempus navigare poteris, ad nos, amantissimos tui, veni. Nemo nos amat, qui te non diligit. carus omnibus, expectatusque venies. Cura, ut valeas etiam atque etiam, Tiro noster. Vale. xv kalend. Dec. Corcyra,

Q. C. TIRONI, S.

8.

MAGNAE nobis est sollicitudini valitudo tua. nam, tametsi qui veniunt, *ακίνδυνα μὲν, χρονιώτερα δὲ* nuntiant, tamen in magna consolatione ingens inest sollicitudo, si diutius a nobis a futurus est is, cujus usum & suavitatem desiderando sentimus. Attamen quamquam videre te tota cogitatione cupio, tamen te penitus rogo, ne te tam longæ navigationi, & viæ per hiemem, nisi bene firmum committas: neve naviges, nisi explore. Vix in ipsis tectis, & oppidis frigus infirma valitudine vitatur; necdum in mari, & via sit facile abesse ab injuria temporis *ψυχὸς δὲ λεπτῶ χειρὶ πολεμιώτατον* inquit Euripides. Cui tu quantum credas, nescio. ego certe singulos ejus versus singula ejus testimonia puto. Effice, si me diligis, ut valeas, & ut ad nos firmus, ac valens quam primum venias. Ama nos, & vale. Q. F. tibi salutem dicit.

M. T. ET C. ET Q. TIRONI, S. P. D.

9.

NOS a te, ut scis, discessimus a. d. iv non. Novemb. Leucadem venimus a. d. viii idus Novembr. a. d. vii Aetium. ibi propter tempestatem a. d. vi idus morati sumus. Inde a. d. quintum idus Corcyram bellissime navigavimus. Corcyrae fuimus usque a. d. xvi kalend. Decembr. tempestatibus retenti. a. d. xv kalend. Decembr. in portum Corcyraeorum, ad Cassiopen stadia cxx processimus. Ibi retenti ventis fumus usque a. d. ix kalendas. Interea, qui cupide profecti sunt, multinaufragia fecerunt. Nos eo die cenati solvimus. Inde Austro lenissimo, caelo sereno, nocte illa, & die postero in Italiam ad Hydruntem ludibundi pervenimus: eodemque vento postridie (id erat a. d. vii kalend. Decembr.) hora quarta Brundisium venimus: eodemque tempore simul nobiscum in oppidum intro-

R 6

jit

iii Terentia; quæ te facit plurimi. a. d. v kal. Decembr. fervus Cn. Plancii Brundisii tandem aliquando mihi a te expectatissimas litteras reddidit, datas idibus Novembr. quæ me molestia valde levarunt; utinam omnino liberassent! Sed tamen Asclapo medicus plane confirmat, propediem te valentem fore. Nunc quid ego te horter? ut omnem diligentiam abhibeas ad convalescendum. Tuam prudentiam, temperantiam, amorem erga me novi. scio te omnia facturum, ut nobiscum quam primum sis. Sed tamen ita velim, ut ne quid properes. Syphoniam Lysonis velim vitasses; ne in quartam hebdomada incideres. Sed, quam pudori tuo maluisti obsequi, quam valitudini, reliqua cura. Curio misi, ut medico honos haberetur: & tibi daret, quod opus esset: me, cui jussisset, curaturum. Equum & mulum Brundisii tibi reliqui. Romæ vereor, ne ex kal. Jan. magni tumultus sint. Nos agemus omnia modice. Reliquum est, ut te hoc rogem, & a te petam, ne temere naviges. Solent nautæ festinare quæstus sui causa. Cautus sis, mi Tiro. Mare magnum & difficile tibi restat. Si poteris, cum Mescinio, caute is solet navigare. si minus, cum honesto aliquo homine, cujus auctoritate navicularius moveatur. In hoc omnem diligentiam si adhibueris, teque nobis incolumem præstiteris, omnia a te habebo. Etiam atque etiam, noster Tiro, vale. Medico, Curio, Lysoni de te scripsi diligentissime. Vale, salve.

10.

M. T. C. TIRONI, S. P. D.

EGO vero cupio te ad me venire: sed viam timeo. gravissime ægrotasti: inedia, & purgationibus, & vi ipsius morbi consumtus es. Graves solent offensiones esse ex gravibus morbis, si quæ culpa commissa est. Jam ad id biduum, quod fueris in via, dum in Cumanum venis, accedent continuo ad reditum dies quinque. Ego in Formiano a. d. iiii kalend. esse volo. Ibi te ut firmum offendam, mi Tiro, effice. Litterulæ meæ, sive nostræ, tui desiderio oblanguerunt. Hac tamen epistola, quam Acastus attulit, oculos paullum sustulerunt. Pompejus erat apud me,

cum

cum hæc scribebam, hilare, & libenter. ei cupienti audire nostra, dixi, sine te omnia mea muta esse. Tu Musis nostris para ut operas reddas, nostra ad diem dictam fient. Docui enim te, fides *ἔτυμον* quod haberet. Fac plane ut valeas, nos adsumus. Vale. XIII kal.

M. T. ET C. TERENTIA, ET TULLIA, Q. FRATER, ET Q. F. TIRONI, S. P. D.

ETSI opportunitatem operæ tuæ omnibus locis desidero: tamen non tam mea, quam tua causa doleo, te non valere. Sed quum in quartanam conversa vis est morbi (sic enim scribit Curius) spero, te, diligentia adhibita, etiam firmiorem fore. Modo fac, id quod humanitatis tuæ est, ne quid aliud cures hoc tempore, nisi ut quam commodissime convalescas. Non ignoro, quantum ex desiderio labores, sed erunt omnia facilia, si valebis, festinare te nolo, ne nauseæ molestiam suscipias æger, & periculose hieme naviges. Ego ad urbem accessi pridie nonas Januar, obviam mihi sic est proditum, ut nihil possit fieri ornatius. Sed incidi in ipsam flammam civilis discordiæ, vel potius belli: cui cum cuperem mæderi, &, ut arbitror, possem; cupiditates certorum hominum (nam ex utraque parte sunt, qui pugnare cupiant) impedimento mihi fuerunt omnino. & ipse Cæsar, amicus noster, minaces ad senatum, & acerbis litteras miserat. & erat adhuc impudens, qui exercitum, & provinciam, invito senatu, teneret: & Curio meus illum incitabat. Antonius quidem noster, & Q. Cassius, nulla vi expulsi, ad Cæsarem cum Curione profecti erant. Postea quam senatus consulibus, prætoribus, tribunis plebis, & nobis, qui proconsules sumus, negotium dederat, ut curaremus, ne quid respublica detrimenti caperet, numquam majore in periculo civitas fuit: numquam improbi cives habuerunt paratiorem ducem: omnino ex hac quoque parte diligentissime comparatur. Id fit auctoritate, & studio Pompeji nostri, qui Cæsarem sero cœpit time. . . Nobis inter has turbas senatus tamen frequens flagitavit triumphum: sed Lentulus consul,

quo majus suum beneficium faceret, simul atque expeditisset, quæ essent necessaria, de republica dixit se relaturum. Nos agimus nihil cupide, eoque est nostra pluris auctoritas. Italiae regiones descriptæ sunt, quam quisque partem tueretur. Nos Capuam sumimus. Hæc te scire volui. Tu etiam atque etiam cura, ut valeas, litterasque ad me mittas, quotiescumque habebis, cui des. Etiam atque etiam vale. D. pridie idus Jan.

12.

M. T. C. TIRONI SUO S. P. D.

QUO in discrimine versetur salus mea, & bonorum omnium, atque universæ reipublicæ, ex eo scire potes, quod domos nostras, & patriam ipsam, vel diripiendam, vel inflammandam reliquimus. In eum locum res deducta est, ut, nisi qui deus, vel casus aliquis subvenerit, salvi esse nequeamus. Equidem ut veni ad urbem, non destiti omnia & sentire, & dicere, & facere, quæ ad concordiam pertinerent: sed mirus invalerat furor non solum improbis, sed etiam his, qui boni habentur, ut pugnare cuperent, me clamante, nihil esse bello civili miserius. Itaque cum Cæsar amentia quadam raperetur, & oblitus nominis, atque honorum suorum, Ariminum, Pisaurum, Anconam, Arretium occupavisset, urbem reliquimus: quam sapienter, aut quam fortiter, nihil attinet disputare. Quo quidem in casu sumus, vides. Feruntur omnino conditiones ab illo, ut Pompejus eat in Hispaniam: dilectus, qui sunt habiti, & præsidia nostra dimittantur: se ulteriorem Galliam Domitio, citeriorem Confidio Noniano (his enim obtigerunt) traditurum: ad consulatus petitionem se venturum: neque se jam velle, absente se, rationem haberi sui, se præsentem trinum nundinum petiturum. Accepimus conditiones: sed ita, ut removeat præsidia ex his locis, quæ occupavit, ut sine metu de iis ipsis conditionibus Romæ senatus haberi possit. Id ille si fecerit, spes est pacis non honestæ. leges enim imponuntur. sed quidvis est melius, quam sic esse, ut sumus. Sin autem ille suis conditionibus stare noluerit: bellum paratum est;

ejus-

ejusmodi tamen, quod sustinere ille non possit, præfertim cum a suis conditionibus ipse fugerit: tantummodo ut eum intercludamus, ne ad urbem possit accedere; quod sperabamus fieri posse. Dilectus enim magnos habebamus; putabamusque illum metuere, si ad urbem ire cœpisset, ne Gallias amitteret: quas ambas habet inimicissimas, præter Transpadanos: ex Hispaniaque sex legiones, & magna auxilia, Afranio, & Petrejo ducibus, habet a tergo. Videtur, si insaniet, posse opprimi, modo ut urbe salva. Maximam autem plagam accepit, quod is, qui summam auctoritatem in illius exercitu habebat, T. Labienus, socius sceleris esse noluit: reliquit illum, & nobiscum est: multique idem facturi esse dicuntur. Ego adhuc oræ maritimæ præsum a Formiis. Nullum majus negotium suscipere volui, quo plus apud illum meæ litteræ, cohortationesque ad pacem valerent. Sin autem erit bellum, video me castris, & certis legionibus præfuturum. Habeo etiam illam molestiam, quod Dolabella noster apud Cæsarem est. Hæc tibi nota esse volui: quæ cave ne te perturbent, & impediant valitudinem tuam. Ego A. Varroni, quem cum amantissimum meum cognovi, tum etiam valde tui studiosum, diligentissime te commendavi, ut & valitudinis tuæ rationem haberet, & navigationis, & totum te susciperet, ac tueretur: quem omnia facturum confido, recepit enim & mecum locutus est suavissime. Tu, quum eo tempore mecum esse non potuisti, quo ego maxime operam, & fidelitatem desideravi tuam, cave festines, aut committas, ut aut æger, aut hieme naviges. Numquam fero te venisse putabo, si salvus veneris. Adhuc neminem videram, qui te postea vidisset, quam M. Volusius, a quo tuas litteras accepi: quod non mirabar. neque enim meas puto ad te litteras tanta hieme perferri. Sed da operam, ut valeas: & si valebis, cum recte navigari poterit, tum naviges. Cicero meus in Formiano erat: Terentia, & Tullia Romæ. Cura, ut valeas. IV kalendas Febr. Capua.

M. T. C.

13.

M. T. C. TIRONI, S. P. D.

OMNIA a te data mihi putabo, si te valentem videro. Summa cura expectabam adventum Menandri, quem ad te miseram. Cura, si me diligis, ut valeas: & cum te bene confirmaris, ad nos venias. Vale, IV idus April.

14.

M. T. C. TIRONI, S. P. D.

ANDRICUS postredie ad me venit, quam expectaram. Itaque habui noctem plenam timoris, ac miseriae. Tuis litteris nihilo sum factus certior, quomodo te haberes: sed tamen sum recreatus. Ego omni delectatione, litterisque omnibus careo; quas ante, quam te videro, attingere non possum. Medico mercedis, quantum poscet, promitti iubeto. id scripsi ad Ummium. Audio te animo angi, & medicum dicere, ex eo te laborare. Si me diligis, excita ex somno tuas litteras, humanitatemque, propter quam mihi es carissimus, nunc opus est te animo valere, ut corpore possis. Id cum tua, tum mea causa facias, a te peto. Acastum retine, quo commodius tibi ministratur. Conserva te mihi, dies promissorum adest, quem etiam representabo, si adveneris. Etiam atque etiam vale. IV idus hora VI.

15.

M. T. C. TIRONI, S. P. D.

AEGYPTA ad me venit pridie idus Apriles. Is etiam mihi nuntiavit, te plane feбри carere, & belle habere: tamen, quod negavit te potuisse ad me scribere, curam mihi attulit, & eo magis, quod Hermia, quem eodem die venire oportuerat, non venerat. Incredibili sum sollicitudine de tua valitudine: qua si me liberaris, ego te omni cura liberabo. Plura scriberem, si jam putarem, libenter te legere posse. Ingenium tuum, quod ego maximi facio, confer ad te mihi, tibi que conservandum. Cura te etiam atque etiam diligenter. Vale. Scripta jam epistolae, Hermia venit. Accepi tuam epistolam; vacillantibus litterulis: nec mirum,

mirum, tam gravi morbo. Ego ad te Ægyptam misi, quod nec inhumanus est, & te visus est mihi diligere, ut is tecum esset: & cum eo cocum, quo utere. Vale.

Q. C. M. CICERONI FRATRI, S. P. D. 16.

DE Tirone, mi Marce, ita te, meumque Ciceronem, & meam Tulliolam, tuumque filium videam, ut mihi gratissimum fecisti, cum eum indignum illa fortuna, ac nobis amicum, quam servum esse maluisti. Mihi crede, tuis, & illius litteris perlectis, exsilii gaudio, & tibi & ago gratias, & gratulor. Si enim mihi Statii fidelitas est tantæ voluptati: quanti esse in isto hæc eadem bona debent, additis litteris, & sermonibus, humanitate, quæ sunt his ipsis commodis potiora? Amo te omnibus equidem maximis de causis, verum etiam propter hanc, vel quod mihi sic, ut debuisti, nuntiasti. Te totum in litteris vidi. Sabini pueris, & promisi omnia, & faciam.

M. T. C. TIRONI, S. P. D. 17.

VIDEO, quid agas, tuas quoque epistolas vis referri in volumina. Sed heus tu, qui κενών esse meorum scriptorum soles, unde illud tam ἀκυρον, VALITUDINI FIDELITER INSERVIENDO? Unde in istum locum, FIDELITER, venit? cui verbo domicilium est proprium in officio: migrationes in alienum, multæ. Nam & doctrina, & domus, & ars, & ager etiam, fidelis dici potest: ut sit, quomodo Theophrasto placet, verecunda tralatio. Sed hæc coram. Demetrius venit ad me: quo quidem comitatu ἀφωμίλησα: satis scis. Tu eum videlicet non potuisti videre. cras aderit. videbis igitur. Nam ego hinc perendie mane cogito. Valitudo tua me valde sollicitat: sed inservi: & fac omnia, tum te mecum esse, tum mihi cumulatissime satisfacere putato. Cuspicio quod operam dedisti, mihi gratum est. Valde enim ejus causa volo. Vale.

TUL.

18. TULLIUS TIRONI, S. P. D.

QUID igitur? non sic oportet? Equidem censeo sic,
 addendum etiam, suo. sed, si placet, invidia vite-
 tur: quam quidem ego sæpe contemsi. Tibi διαφώρη-
 σιν gaudeo profuisse. si vero etiam Tusculanum, dii
 boni! quanto mihi illud erit amabilius? Sed, si me
 amas, quod quidem aut facis, aut perbelle simulas,
 quod tamen in modum procedit: sed ut est, indulge
 valitudini tuæ: cui quidem tu adhuc, dum mihi deser-
 vis, servisti non satis, ea quid postulet, non ignoras:
 πείψιν, ἀκοπίαν, περίπατον σύμμετρον, τέρψιν, ἰυλυ-
 σίαν κοιλίας. Fac bellus revertare. non modo te, sed
 etiam Tusculanum nostrum plus amem. Parhedrum
 excita, ut hortum ipse conducat, Sic olitorem ipsum
 commovebis. Helico nequissimus H-S cīo dabat
 nullo aprico horto, nullo emissario, nulla ma-
 ceria, nulla casa. Iste nos tanta impensa de-
 rideat? calface hominem, ut ego Mothonem. Ita-
 que abutor coronis. De Crabra quid agatur, etsi nunc
 quidem etiam nimium est aquæ, tamen velim scire.
 Horologium mittam, & libros, si erit sudum. Sed tu
 nullosne tecum libellos? an pangis aliquid Sophocleum?
 fac opus appareat. A. Ligurius, Cæsaris familiaris, mor-
 tuus est, bonus homo, & nobis amicus. Te quando exspe-
 ctemus, fac ut sciam. Cura te diligenter. Vale.

19. M. T. C. TIRONI, S. P. D.

EXPECTO tuas litteras de multis rebus: te ipsum
 multo magis. Demetrium redde nostrum, & aliud,
 si quid potest boni. De Aufidiano nomine nihil te
 hortor. scio tibi curæ esse. sed confice. Et, si ob eam
 rem moraris, accipio causam. si id te non tenet, ad-
 vola. Litteras tuas valde exspecto. Vale.

20. M. T. C. TIRONI, S. P. D.

SOLLICITAT, ita vivam, me tua, mi Tiro, valitudo:
 sed confido, si diligentiam, quam instituisti, ad-
 hibueris, cito te firmum fore. Libros compone, indi-
 cem

cem cum Metrodoro lubebit, quum ejus arbitrato vivendum est. cum olitore, ut videtur. Tu potes kalendis spectare gladiatores, postridie redire: & ita cenfeo. Verum, ut videbitur. Cura te, si me amas, diligenter, Vale.

C. FIL. TIRONI SUO DULCISS. S. P. D. 21.

CUM vehementer tabellarios expectarem quotidie, aliquando venerunt post diem XL. & VI, quam a vobis discesserant: quorum mihi fuit adventus adoptatissimus. Nam cum maximam cepissem lætitiã ex humanissimi, & carissimi patris epistola: tum vero jucundissimæ tuæ litteræ cumulum mihi gaudii attulerunt. Itaque me jam non pœnitebat, intercapedinem scribendi fecisse: sed potius lætabar. fructum enim magnum humanitatis tuæ capiebam ex silentio mearum litterarum. Vehementer igitur gaudeo, te meam sine dubitatione accepisse exculationem. Gratos tibi, optatosque esse, qui de me rumores afferuntur, non dubito, mi dulcissime Tiro: præstaboque, & enitar, ut in dies magis, magisque hæc nascens de me duplicetur opinio. Quare quod polliceris te buccinatorem fore existimationis meæ, firmo id, constantique animo facias licet. Tantum enim mihi dolorem, cruciatumque attulerunt errata ætatis meæ, ut non solum animus a factis, sed aures quoque a commemoratione abhorreant. Cujus te sollicitudinis, & doloris participem fuisse, notum exploratumque est mihi: nec id mirum. Nam cum omnia mea causa velles mihi successa; tum etiam tua, socium enim te meorum commodorum semper esse volui. Quod igitur tum ex me doluisti, nunc, ut duplicetur tuum ex me gaudium, præstabo. Cratippo me scito non ut discipulum, sed ut filium, esse conjunctissimum, nam cum & audio illum libenter, tum etiam propriam ejus suavitatem vehementer amplector. Sum totos dies cum eo, noctisque sæpenumero partem. exoro enim, ut mecum quam sæpissime cenet. Hac introducta consuetudine, sæpe in-

sci-

scientibus nobis, & cenantibus obrepit, sublataque
 severitate philosophiæ, humanissime nobiscum jocatur.
 Quare da operam, ut hunc talem, tam jucundum,
 tam excellentem virum videas quam primum. Nam
 quid ego de Bruttio dicam? quem nullo tempore a
 me patior discedere; ejus cum frugi, severaque est vi-
 ta, tum etiam jucundissima convictio. non est enim
 sejunctus jocus a philologia, & quotidiana συζητήσει.
 Huic ego locum in proximo conduxì, & ut possum,
 ex meis angustiis illius sustento tenuitatem. Præterea
 declamitare Græce apud Cassium institui: Latine au-
 tem apud Bruttium exerceri volo. Utor familiaribus,
 & quotidianis victoribus, quos secum Myulenis Cra-
 tippus adduxit, hominibus, & doctis, & illi probatis-
 simis. Multum etiam mecum est Epicrates, princeps
 Atheniensium, & Leonides, & horum ceteri similes.
 τὰ μὲν ἐν κατ' ἑμέας, ταῦτα. De Gorgia autem quod
 mihi scribis, erat quidem ille in quotidiana declama-
 tione utilis: sed omnia postposui, dummodo præceptis
 patris parerem. διαρρήδην enim scripserat, ut eum di-
 mitterem statim. tergiversari nolui, ne mea mimia
 σπουδῇ suspicionem ei aliquam importaret. Deinde il-
 lud etiam mihi succurrebat, grave esse, me de judicio
 patris judicare. Tuum tamen studium, & consilium,
 gratum acceptumque est mihi. Excitationem angu-
 stiarum tui temporis accipio. scio enim, quam soleas
 esse occupatus. Emisse te prædium vehementer gaudeo:
 feliciterque tibi rem istam evenire cupio. Hoc loco
 me tibi gratulari, noli mirari. eodem enim fere loco,
 tu quoque emisse te, fecisti me certiores. Habes, de-
 ponendæ ubi sunt urbanitates. rusticus Romanus fa-
 ctus es. Quomodo ego mihi nunc ante oculos tuum
 jucundissimum conspectum propono? videor enim vi-
 dere ementem te rusticas res, cum villico loquen-
 tem, in lacinia servantem ex mensa secunda semina.
 Sed quod ad rem pertinet, me tum tibi defuisse,
 æque, ac tu, doleo. Sed noli dubitare, mi Tiro,
 quin te sublevaturus sim, si modo fortuna me: præ-
 fertim cum sciam, communem nobis emtum esse istum
 fundum. De mandatis quod tibi curæ fuit, est mihi
 gratum.

gratum. Sed peto a te, ut quam celerrime mihi librarius mittatur, maxime quidem Græcus: multum mihi enim eripitur operæ in exscribendis hypomnematis. Tu velim imprimis cures, ut valeas, ut una *συμφιλολογῆν* possimus. Antherum tibi commendo. Vale.

TULLIUS TIRONI, S. P. D. 21.

SPERO ex tuis litteris tibi melius esse: cupio certe. Cui quidem rei omni ratione cura ut inservias: & cave suspiceris, contra meam voluntatem te facere, quod non sis mecum. mecum es, si te curas. Quare malo te validudini tuæ fervire, quam meis oculis, & auribus. Etsi enim & audio te, & video libenter: tamen hoc multo erit, si valebis, jucundius. Ego hic cesso, quia ipse nihil scribo: lego autem libentissime. Tu istic, si quid librarii mea manu non intelligent, monstrabis. Una omnino interpositio difficilior est, quam ne ipse quidem facile legere soleo, de quadrimo Catone. De triclinio, cura, ut facis. Tertia aderit, modo ne Publius rogatus sit. Demetrius iste nunquam omnino Phalereus fuit: sed nunc plane Bilienus est. Itaque te do vicarium. tu eum observabis. Etsi: verumtamen de illis: nosti cetera. Sed tamen, si quem cum eo sermonem habueris, scribes ad me, ut mihi nascatur epistolæ argumentum, & ut tuas quam longissimas litteras legam. Cura, mi Tiro, ut valeas, hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale.

TULLIUS TIRONI SUO, S. P. D. 22.

TU vero confice professionem, si potes. etsi hæc pecunia ex eo genere est, ut professione non egeat. Verumtamen Balbus ad me scripsit, tanta se epiphora oppressum, ut loqui non possit, Antonius de

de lege quid egerit. liceat modo rusticari. Ad Bithynicum scripsi. De Servilio tu videris, qui senectutem non contemnis. Etsi Atticus noster, quia quondam me commoveri *παικρῶς* intellexit, idem semper putat, nec videt, quibus præsiidiis philosophiæ sepius sim: & hercle, quod timidus ipse est, *ἰσοϋσοποιεῖ*. Ego tamen Antonii inveteratam sine ulla offensione amicitiam retinere sane volo; scribamque ad eum: sed non ante, quam te videro: nec tamen teavoco a *lyngrapha*. *γόνυ κνήμης*. Cras exspecto Leptam. etenim ad cujus rutam pulegio mihi tui sermonis utendem est. Vale.

24.

TULLIUS TIRONI, S. P. D.

ETSI mane Harpalum miseram: tamen, cum haberem, cui recte darem litteras, etsi novi nihil erat, iisdem de rebus volui ad te sapius scribere: non quin diffiderem diligentiaæ tuæ; sed rei me magnitudo movebat. Mihi prora, & puppis, ut Græcorum proverbium est, fuit a me tui dimittendi, ut rationes nostras explicares. Ofillio, & Aurelio utique satis fiat, A Flamma, si non potes omne; partem aliquam velim extorqueas: in primisque, ut expedita sit pensio kalendis Jan. De attributione, conficies. De repræsentatione, videbis. De domesticis hætenus. De publicis omnia mihi certa, quid Octavius, quid Antonius: quæ hominum opinoni: quid futurum putes. Ego vix teneor, quin succurram. Sed st! litteras tuas exspecto: & scito Balbum fuisse Aquini, cum tibi est dictum, & postridie Hir-tium. Puto utrumque ad aquas. Sed quod egerint Dolabel-læ procuratores, fac admoneantur. adpellabis etiam Papiam. Vale.

25.

CICERO FIL. TIRONI, S. P. D.

ETSI justa, & idonea usus es excusatione de intermissione litterarum tuarum, tamen id ne sæpius facias,

facias, rogo. Nam etsi de republica rumoribus, & nuntiis certior fio, & de sua in me voluntate semper ad me perferibit pater: tamen de quavis minima rescripta a te ad me epistola semper fuit gratissima. Quare cum in primis tuas desiderem litteras, noli committere, ut excusatione potius expleas officium scribendi, quam assiduitate epistolarum, Vale.

Q. CICERO TIRONI SUO, S. P. D. 26.

VERBERAVI te cogitationis tacito duntaxat convicio, quod fasciculus alter ad me jam sine tuis litteris perlatus est. Non potes effugere hujus culpæ pœnam. De patrono Marcus est adhibendus: isque diu, & multis lucubrationibus commentata oratione. vide ut probare possit, te non peccasse. Plane te rogo, sicut olim matrem nostram facere memini, quæ lagenas etiam inanes obsignabat, ne dicerentur inanes aliquæ fuisse, quæ furtim essent exsiccatæ: sic tu, etiam si, quod scribas, non habebis, scribito tamen, ne furtum cessationis quaesuisse videaris. Valde enim mi semper & vera, & dulcissima tuis epistolis nuntiantur, Ama nos, & vale.

Q. C. TIRONI SUO, S. P. D. 27.

MIRIFICAM mihi verberationem cessationis epistola dedisti. Nam, quæ parcius frater perscripserat, verecundia videlicet, & properatione, ea tu sine assentatione, ut erant, ad me scripsisti, & maxime de consulibus designatis: quos ego penitus novi libidinum & languoris effæminatissimi animi plenos: qui nisi a gubernaculis recesserint, maximum ab universo naufragio periculum est. Incredibile est, quæ ego illos scio, oppositis Gallorum castris, in æstivis fecisse, quos

quos ille latro, nisi aliquid firmitus fuerit, societate
vitiorum deliniet. Res est aut tribuniciis, aut priva-
tis consiliis munienda. Nam isti duo vix sunt digni,
quibus alteri Cæsenam, alteri Cossutianarum taberna-
rum fundamenta credas. Te, ut dixi, fero oculis.
Ego vos a. d. III kalend. videbo, tuosque oculos,
etiam si te veniens in medio foro videro, dissaviabor.
Me ama. Vale.

FINIS.

V o r r e d e.

Diese neue Edition der Briefe des Cicero braucht keine lange Vorrede. Da ich sie zunächst für die Classen meiner Schule bestimmet, so durfte ich sie wol so einrichten, wie ich es fürs nützlichste erkante. Ich wil aber doch mit zwei Worten sagen, was man in dieser neuen Edition finden wird, und warum man es in derselben findet.

X 2

Zuerst